

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in tožl se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v četrtek, dne 10. novembra 1932.

Štev. 130.

Visoko odlikovanje dr. Windischerja

Z globokim zadoščenjem je ves naš gospodarski svet pozdravil vest, da je Nj. Vel. kralj odlikoval dr. Frana Windischerja, vpokojenega generalnega tajnika Zbornice za TOI, v priznanje njegovih velikih zaslug za Zbornico ko tudi za vse slovensko gospodarstvo z redom sv. Save II. razreda.

Saj je malo slovenskih inteligentov, ki so se tako celotno posvetili delu za napredek slovenskega gospodarstva, ko dr. Windischer. Pri tem pa se dr. Windischer ni omejl le na eno polje, temveč je v enaki meri delal za dvig našega trgovstva, ko tudi našega obrta in industrije. Pred vsem pa je naravno veljalo njegovo intenzivno in nad vse inicijativno delo napredku zbornice. Več ko 30 let je deloval v zbornici dr. Windischer in njegovemu delu se je bistveno zahvaliti, da je postala zbornica v resnici centralna in najvišja organizacija našega gospodarstva.

Zlasti pa je treba naglasiti dr. Windischerjevo delo za složno delovanje vseh v zbornici organiziranih gospodarskih stanov. Ljubljanska zbornica se je vedno odlikovala po lepi harmoniji, ki je vladala vedno med našimi glavnimi gospodarskimi stanovi in v tem pogledu je lahko naravnost ljubljanska zbornica za vzgled vsem drugim. To harmonično delovanje pa je bilo mogoče doseči le na ta način, da so industrijalci prav tako ko trgovci in obrtniki videli, da se zbornica v resnici v polnem obsegu zavzema za njih interese, da je zbornica tako popolnoma njih organizacija, da bolj sploh biti ne more. In ravno v tej smeri je dr. Windischer deloval s posebno poštvovalnostjo ter storil mnogo, zelo mnogo več, kakor pa bi bila njegova službena dolžnost.

Vedno imajo pred očmi interese vsega gospodarstva, ni nikdar pozabil na posebne interese posameznih stanov. Tako se je od vsega začetka živo zanimal za napredek naših obrtnikov in za njih organizacije. Zlasti pa se je roko v roki z obrtniki boril za njih pravice in v ta namen ustanovil tudi Slovensko obrtniško društvo. V organizaciji je moč in slovenski obrtniki so mogli uveljaviti svoje zahteve šele potem, ko so imeli svojo organizacijo. Strokovna naobrazba je drugi pogoj, da pride obrtnik do blagostanja, ker šele strokovno usposobljen postane tudi konkurenčen. Zavod za pospeševanje obrta naj bi dal obrtniku potrebno strokovno usposobljenost, agilen podpredsednik tega zavoda pa je bil doktor Windischer. Cenen kredit je tretji pogoj za napredek obrtnika. Zopet vidimo, kako je tudi v tem pogledu dr. Windischer delaven za obrtnike, katerim je ustanovil Trgovsko-obrtno zadrugo in pozneje sodeloval pri ustanovitvi Obrtne banke. Obrtniki so se dobro zavedali zaslug, ki si jih je pridobil za nje dr. Windischer in Zveza obrtnih zadrug ga je izvolila zato za svojega častnega člana.

Nič manj intenzivno ni deloval dr. Windischer za napredek trgovskega stanu in sploh slovenske trgovine. Že takoj v prvih letih svojega službovanja pri zbornici je bil izvoljen v odbor trgovskega društva »Merkur« in bil takoj eden najbolj delavnih in najbolj inicijativnih odbornikov. Prevzel je mesto načelnika uredniškega in naučnega odseka ter izdajal »Narodno gospodarski vestnik«. S to revijo je skozi leta kazal pot slovenski trgovini in vsemu gospodarstvu ter ga seznanjal z velikimi pridobitvami tujega sveta. Sploh zasluži publicistično delo dr. Windischerja največje priznanje in njegovi kleni članki v raznih listih so s svojo bogato vsebino in svojo formalno dovršenostjo bistveno pripomogli k napredku slovenskega gospodarstva.

Pomanjkanje potrebnih slovenskih strokovnih učnih knjig je bila ena največjih ovir za dobro strokovno naobrazbo slovenskega trgovskega naročaja. To oviro je dr. Windischer z njemu lastno vztrajnostjo

odpravil in dosegel, da je pričelo društvo »Merkur« izdajati te knjige. Slovenske učne knjige za trgovske šole so postale dejstvo. S temi knjigami pa je bil odpravljen še drug nedostatek, namreč pomanjkanje slovenske terminologije. Tudi v tem pogledu je dr. Windischer s svojim živim čutom za slovenski jezik v veliki meri pripomogel, da je prenehala biti slovenska trgovska terminologija nerešen problem.

Pa tudi v boju za pravice trgovstva je dr. Windischer bil vedno v prvih vrstah. Bil je inicijator in duhovni voditelj velikih trgovskih shodov in pomembnemu shodu v letu 1920, ki je bil drugi mejnik v razvoju slovenskega trgovstva, je bil dr. Windischer tudi njegov predsednik. Posebno pa je deloval dr. Windischer za napredek društva »Merkur«, čegar predsednik je še danes. Prav tako odlično pa je deloval dr. Windischer tudi pri ustanovitvi Zveze slovenskih gremijev, ki je šele prav združila vse trgovstvo v enotni organizaciji.

Pa tudi za razvoj naše industrije je doktor Windischer z uspehom zastavil svoje velike sposobnosti. Bil je med ustanovitelji Centrale industrijskih korporacij v Beogradu in od njene ustanovitve nepretrgoma tudi njen podpredsednik. Težko bi občutila vsa naša industrija, če te centrale ne bi bilo, a tudi vse naše gospodarstvo, ker je ta centrala vedno upoštevala tudi splošne interese gospodarstva in se ni ozko oklepala samo svojih industrijskih in-

teresov. In ravno v tem pogledu je bilo delo dr. Windischerja posebno intenzivno.

Pri vsem svojem ogromnem delu za napredek slovenskih gospodarskih stanov in vsega gospodarstva pa je našel dr. Windischer še čas za napredek naših kulturnih ustanov. Zlasti za Narodno galerijo, katere predsednik je dr. Windischer, se je zavzemal z vso vztrajnostjo in vso intenzivnostjo.

Mož dela je bil vedno dr. Windischer, in sicer inicijativnega in vztrajnega dela, ki ne ostane na pol pota, temveč ki dovrši vsako delo do konca. A tudi mož harmoničnega in složnega dela, ki je s harmoničnim sodelovanjem vseh stanov delal za napredek vsega gospodarstva, da bi to čim bolj moglo podpreti tudi kulturna prizadevanja naroda.

Javnost je že davno priznala velike zasluge dr. Windischerja za napredek našega gospodarstva in vse je z zadoščenjem pozdravilo, ko je zbornica odlikovala doktorja Windischerja s tem, da ga je izvolila za svojega dopisjuočega člana. Še z večjo radostjo in zadoščenjem pa je pozdravila javnost sedanje odlikovanje dr. Windischerja. K temu nad vse zasluženemu odlikovanju in priznanju tudi naše čestitke z iskreno željo, da bi naše gospodarstvo in naši gospodarski sloji še dolgo bili deležni bogatih izkušenj ter neumornega dela dr. Windischerja.

Prvi uspeh glede trošarine na elektriko

Števcev ne bo treba kupovati. — Lep uspeh slovenskih industrijalcev

Pod predsedstvom inž. Karla Šancerja se je vršila dne 4. novembra seja uprave Zveze električnih podjetij kraljevine Jugoslavije v Beogradu. Glavni predmet razprave je bila državna trošarina na električno energijo. Iz Slovenije sta se udeležila seja inž. Kiepač in inž. Milan Šuklje. Slednji je poročal o rezultatih pismene ankete, ki jo je za Dravsko banovino izvedla Zveza industrijalcev, ki dceela potrjuje ugotovitve resolucije upravnega odbora Zveze industrijalcev z dne 14. oktobra. Rezultati ankete dokazujejo nadalje popolno upravičenost zahteve, da se malim konsumentom zaračuna trošarina po ideelnih kWh, dočim se naj smatra pri industrijskih podjetjih vsa porabljena električna struja kot struja za pogon, vključno struja, ki jo podjetja dobavljajo svojim delavcem in nameščencem za razsvetljavo in drugo hišno uporabo. Točna izvedba predpisov pravilnika z dne 30. septembra 1932 bi povzročila velike stroške za nabavo strujomerov ter za preureditev električnih vodov. Ti stroški bi v Dravski banovini znatno presežali enoletni donos državne trošarine in bi šli po pretežni večini v inozemstvo. V vsakem primeru, tudi če bi finančno ministrstvo proti našemu pričakovanju vztrajalo na zahtevi, da mora industrija plačati višjo trošarino (Din 0.70) od razsvetljave, se mora predpisati tak postopek, da ne bo treba nabaviti številnih strujomerov niti oddvojiti vode za razsvetljavo od pogonskih vodov. Pravilnik od 30. septembra 1932 je nemogoč in se mora nemudoma nadomestiti z novim.

Uprava Saveza je izrekla svojo popolno soglasnost s temi zahtevami in predlogi. Dodatno se je opozarjalo na posebne prilike v nekaterih krajih, tako zlasti v Karlovcu, kjer se običajno vsem konsumentom ali vsaj njih veliki večini dobavlja električna struja proti pavšalirani kupnini. Novi pravilnik se mora ozirati tudi na te posebne slučaje.

Istega dne 4. t. m. dopoldne se je vršilo posvetovanje pri Centrali industrijskih korporacij, ki mu je predsedoval dr. C. Gregorič. Najpreje se je razpravljalo o odmeri društvenega davka in o novi cenzurni praksi finančnega ministrstva, nato pa o državni trošarini na električni tok. Zborovanje je v celoti usvojilo

sklepe, storjene na seji Uprave Saveza električnih preduzeča, in je kot govornika za konferenco pri finančnem ministrstvu, sklicano na dan 5. t. m., določilo ing. M. Šukljeta in ing. K. Šancerja.

Konferenca v finančnem ministrstvu

Dne 5. t. m. dopoldne se je vršila konferenca pri ministrstvu financ in to v kabinetu pomočnika ministra Nedeljkovića, ki je konferenci tudi ves čas predsedoval. Konferenci so prisostvovali od finančnega ministrstva še gg. Poič, Pero Peršič in Pero Petrovič, od ministrstva za šume in rude Despić. Centralo industrijskih korporacij sta zastopala dr. C. Gregorič in F. Vindiš, našo Zbornico TOI pa Fran Žagar. Iz našega področja so bili nadalje navzoči: M. Horwitz, ing. M. Kiepač, Teodor Šporn in ing. M. Šuklje.

Prvi del razprave je bil namenjen odmeri in cenzuri društvenega davka. V smislu sporazuma, storjenega na predkonferenci pri Centrali industrijskih korporacij, so o tem predmetu referirali gg. dr. C. Gregorič, dr. Lunaček (Zbornica TOI v Zagrebu) in dr. Božić (Savez novčanik zavoda v Zagrebu).

Nato se je prešlo na 2. točko dnevnega reda: Trošarina na električno strujo. Obširno poročilo je podal g. ing. M. Šuklje.

Njegovo poročilo objavljamo na drugem mestu v celoti.

Koncem svojega referata je inž. Šuklje stavil te predloge:

Finančni minister naj brez odlašanja izmenja sedanji pravilnik z novim uvažujoč upravičene zahteve, kakor so izražene v resoluciji Zveze industrijalcev v Ljubljani z dne 14. oktobra t. l. ter v tem poročilu. Pri izdelavi novega pravilnika naj sodelujejo tehnični strokovnjaki iz gospodarstva, da se ne bi zopet zgodile napake v tehničnem pogledu. V industrijskih podjetjih se smatraj vsa potrošena struja kot struja za pogon, vključno razsvetljavo stanovanj delavcev in nameščencev. Pravilnik naj demonstrativno navede one produkcijske procese, kateri spadajo med elektro-metalurške in elektro-kemične, oproščene od trošarine. Med njimi je navesti: brušenje lesa za izdelavo lesovine ter akumuliranje vodne pare.

G. pomočnik ministra Nedeljković je naj-

preje reagiral na kritične pripombe v uvodu gornjega referata. O zahtevi, da naj se v industrijskih podjetjih smatra vsa potrošena struja za pogon, ne more razpravljati, ker ona nasprotuje samemu zakonu od 14. avgusta 1932. Finančno ministrstvo noče, da bi radi pravilnika nastali veliki izdatki za nabavo strujomerov in drugega materiala. Zato bo proučilo predloge industrije, pritegnivši strokovnjake iz ministrstva za gradbe, in skušalo izdati take predpise, da oni stroški ne bodo potrebni. Vendar mora biti zajamčen donos trošarine v polnem obsegu zakonskih določil. Predstavniki gospodarskih korporacij oz. po njih delegirani strokovnjaki naj stopijo v stik s pristojnimi referenti ministrstva za gradbe in naj tekom 15 dni v napovedanem smislu izročijo finančnemu ministrstvu svoje končne predloge.

Nadaljne diskusije so se zlasti udeležili ing. K. Šancer, dr. C. Gregorič in ing. M. Kiepač, ki so poudarjali, da mora ministrstvo financ nemudoma obvestiti vse zainteresente, da ne bi brez potrebe naročili strujomere in drugi material za preureditev instalacij.

Pomočnik ministra Nedeljković je izjavil, da bi se tej zahtevi moglo ugoditi. Kar se tiče malih konsumentov-pavšalistov v omrežjih, katera istočasno oddajajo strujo enim konsumentom po strujomeru in drugim proti pavšalu, se mu vidi sprejemljiv predlog, da se malim pavšalistom trošarina odmeri po ideelnih kWh, to je po kvocijentu pavšalne odškodnine in normalne cene struje, dotične kategorije. Predstavniki industrije naj že dne 7. t. m. izročijo finančnemu ministrstvu formulirane predloge radi začasnih predpisov, ki bi veljali dotlej, da bo pravilnik revidiran.

To se je tudi zgodilo in je bil ta predlog že izročen ministrstvu.

Svetovna trgovina padla — brezposelnost pa narasla

Po podatkih gospodarskega odbora Zveza narodov je svetovna trgov. padla v letih 1929 do 1931 od 31 na 18 milijard dolarjev. V letu 1932 bo položaj še slabši in bo po sedanjih cenah znašala vrednost trgovine samo 15 milijard dolarjev. Svetovna trgovina je torej v dveh letih padla za polovico. V skoraj prav istem razmerju pa je dvig brezposelnosti. Cene za vse predmete pa so v svetovni trgovini padle le za eno petino in zato ni padec cen glavni vzrok gospodarske krize.

Indeks cen na debelo v Nemčiji

Po sporočilih statističnega urada Nemčije je bil povprečni indeks cen na debelo v oktobru 94.3. Za posamezne proizvode pa je bil indeks ta:

agrarni proizvodi	88.0 (— 1.1%)
kolonialno blago	83.4 (— 1.5%)
industrijske sirovine in polizdelki	88.2 (— 0.7%)
industrijski gotovi izdelki	114.7 (— 0.4%)

Indeks je torej splošno nazadoval.

ZVIŠANA PRODUKCIJA PREMOGA V PORUHRJU

Pretekli mesec se je produkcija premoga v Poruhrju zboljšala. Razvoj produkcije v mesecih avgust do oktober v letu 1931 in letu 1932 je razviden iz teh podatkov: Leta 1931 se je produkcija dvignila od 265 na 268 tisoč ton ali za 1.2%; v letu 1932 pa se je dvignila produkcija od 217 na 256 tisoč ton ali za 18%. Produkcija koksa je v letu 1931 padla od 50 pa 47 tisoč ton ali za približno 6%, v letu 1932 pa se je pridelalo koksa več za 14% in se je produkcija dvignila od 39 na 44 tisoč ton. Število izdelovanih dni se je v letu 1931 na mesec znižalo od 3.76 na 3.20, v letu 1932 pa od 4.85 na 2.48. Poleg tega pa je bilo po 16. septembru na novo nameščenih še 6000 delavcev.

Državna trošarina na električno strujo

Referat glavnega tajnika Zveze industrijcev, inž. Milana Šukljeta na anketi finančnega ministrstva, dne 5. novembra

Uprava Zveze industrijcev je v soglasno sprejeti resoluciji na izredni seji z dne 14. oktobra t. l. svečano protestirala proti obdavčenju električne energije. Protestirala je načeloma proti tej trošarini, katera bi bistveno ovirala prepotrebno elektrifikacijo dežele in ovirala ne samo njen gospodarski, temveč tudi njen kulturni in socialni napredek. Posebej pa je protestirala proti pravilniku z dne 30. septembra t. l., ki poostreje predpise zakona ter nalaga na eni strani najmanjšim konsumentom-pavšalistom, na drugi strani pa velikim industrijskim konsumentom brez stvarne potrebe ogromne stroške, kateri bi šli, če bi bili zmagljivi, po največjem delu v korist tujine. V čast si štejemo, da nam je več važnih gospodarskih korporacij sporočilo svoje popolno soglasje z našo resolucijo, o kateri tedaj lahko rečemo, da izraža mišljenje vseh gospodarskih slojev v kraljevini.

V našem področju smo izvršili pismo anketo o tej trošarini.

Ta anketa spričo kratkega časa ni mogla dati kompletnih podatkov, vendar pa tvorijo njeni rezultati povsem zadosten in jasen dokaz, da je izvedba sedanega pravilnika nemogoča in nedopustna. Te rezultate bom še prikazal. Preje pa hočem storiti neke važne ugotovitve.

V istini je po trošarini na električno energijo

v največji meri prizadeta Dravska banovina,

v kateri je elektrifikacija največ napredovala in ki porabi daleko največ električne struje. Slovenija je v agrarnem pogledu pasivna dežela in se vzdržuje samo s pomočjo obrtniške in industrijske delavnosti. Po uradnih podatkih plačuje Dravska banovina, katere prebivalstvo znaša samo 8,2% prebivalstva kraljevine, povprečno 12,9% vseh državnih davkov, taks in trošarin. Novo trošarino na električno energijo pa bi morala Slovenija nositi najmanj po 35%, če ne več. Že zato je razumljivo, da se moramo ravno mi v Sloveniji najodločneje postaviti v bran, tudi če bi ne bilo drugih še močnejših argumentov.

V sedanjem času, ko je čimdalje težavnejše uravnovesiti javne bučete, se na vse strani iščejo novi davčni viri. Pri tem pa je treba postopati s previdnostjo in previdnostjo. Finančno ministrstvo ne sme pozabiti, da je svetovna kriza najprej zadela prebivalstvo in narodno gospodarstvo, dočim občuti državna uprava to krizo šele sekundarno, ko je že padel donos davkov, ko je padel blagovni promet in padel konsum monopolskih predmetov. Kakor si mora vsako gospodarstvo pomagati s štednjo in racionalnim uporabljanjem sredstev, tako mora tudi država prilagoditi svoje gospodarstvo obstoječim razmeram.

Kako je drugod.

V sosedni Avstriji, ki se nahaja brez dvoma v težkih prilikah, ne pobira država trošarine na električno strujo, pač pa jo pobirajo zvezne dežele in občine, vendar v skromni izmeri. Avstrija nam ne more služiti za vzgled, povdarjamo pa, da pobira Štajerska, na katero meji Slovenija, trošarino izključno le na tok za razsvetljavo, in to pavšalirano po razsvetljenih prostorih, dočim je struja za pogon vseskozi trošarina prosta. V Nemčiji ne obstoja nikak davek na električno energijo. V Italiji se pobira trošarina od električne razsvetljave v izmeri 3 centesimov za kWh, dočim je tudi tukaj struja za pogon prosta vsake obremenitve.

Ako bi navzlic našim protestom ostala trošarina na električno strujo začasno v veljavi kot izjemen ukrep, ki ga zahtevajo sedanje izredne prilike, se morajo brezpogojno odstraniti oni predpisi, ki brez potrebe povzročajo neznosne stroške. V tem pogledu je bilo finančno ministrstvo pravočasno opozorjeno s strokovne strani in je nerazumljivo, zakaj ni usvojilo teh stvarnih predlogov.

Kot glavne interesente razlikujemo po eni strani elektrarne, ki producira energijo prodajajo, po drugi strani pa

velike industrijske konsumente, bodisi da ti strujo sami producirajo, bodisi da jo kupujejo od elektrarn.

Nova trošarina zadeva najrevnejše.

Pri elektrarnah, katere izpolnjujejo velepomembno nalogo v elektrifikaciji plane dežele, tvorijo važno vprašanje pavšalisti. Na prvem mestu navajamo naše banovinsko podjetje »Kranjske deželne elektrarne«. To podjetje preskrbuje z elektriko 277 mest, trgov in vasi; skupna dolžina vodov visoke in nizke napetosti znaša 700 km, število transformatorskih postaj 151. Podjetje oddaja tok 8915 konsumentom, od katerih je 2604 pavšalistrov. Ti pavšalisti so po večini poljedelci in delavci. Po pravilniku bi trebalo za vsakega pavšalista montirati strujomer. Vsega skupaj bi bilo treba 2650 števecov, od teh 2150 za razsvetljavo in 500 za pogon, pri čemer gre do malih izjem za poljedelske stroje. Stroški za te investicije bi znašali skupaj z montažo in preuredbo vodov Din 1.500.000.—. Letni donos trošarine od vse oddane struje se pa računa na Din 700.000.—. Ne sme se pa primerjati ta donos z onimi stroški, ki so dvakrat toliko, marveč je imeti v vidu, da bi morali one stroške nositi samo pavšalisti, tedaj najmanjši in najsiromašnejši konsumenti. Po navedbi podjetja bo posledica ta, da se bosta dve tretjini pavšalistrov morali odklopiti. Ako se upošteva, da ima pavšalist po večini samo eno ali dve žarnici in tako neznamen konsum, da ga strujomer niti ne registrira, in da porabi strujomer sam več energije nego one žarnice, je jasno razvidna neumestnost take zahteve.

Iz izjave druge velike elektrarne navajam k temu še to-le:

Postavitev strujomerov pri pavšalistrov znači

v tehničnem pogledu nesmisel, v gospodarskem pogledu izgubo

in je praktično neizvedljiva. Pavšalisti so največkrat tako mali konsumenti, da niti kupec niti prodajalec ne reflektirata na merjenje toka. V mnogih slučajih bi znašala najmanjina za strujomer več nego odškodnina za tok. Čitanje tokomera bi bilo pri takih konsumentih po večini iluzorno, ker je neobčutljivost tokomera večja, nego konsum toka. Kot primer navajamo: V skupini vasi blizu Maribora je 801 števnih konsumentov s porabo 187.319 kWh (l. 1931) in 259 pavšalistrov z letno uporabo 6150 kWh. Ako bi slednji rabili ves tok za razsvetljavo, bi znašala na leto trošarina 4.305 dinarjev. Stroški za kompletno montiranje strujomerov pa bi znašali 181.300 dinarjev, to je 24krat več nego letoletni donos trošarine!

Navajam drug primer: Mestna občina mariborska je ustanovila svoje podjetje pod imenom »Mestno elektriško podjetje«, ki prejema strujo od elektrarne v Fali in jo prodaja v Mariboru in neposredni okolici. Število pavšalistrov znaša 1500. Tudi tukaj veljajo povsem isti razlogi, kakor v prejšnjih dveh primerih.

Ni finančnega efekta.

Številne male elektrarne po deželi oddajajo strujo z malimi izjemami samo proti pavšalnemu plačilu. V vseh teh primerih bodo znašali stroški za intervencije mnogokrat več nego letni donos trošarine.

Mi še nismo mogli točno ugotoviti celotnega števila pavšalistrov v Dravski banovini, vendar kalkuliramo to število na 7000. Na vsakega pavšalista bi prišli za navedbo strujomerov povprečni stroški 600 Din, kar znaša okroglo 4.200.000 dinarjev stroškov. Letni donos trošarine bo znašal kvečjemu 5% te vsote.

Apeliram na gospoda ministra za poljedelstvo in na gospoda ministra za socialno politiko in narodno zdravstvo, da preprečita nesrečo, ki preti siromašnemu prebivalstvu. Pri tem je zahteva po strujomerih stvarno povsem nepotrebna. Naše elektrarne gledajo v lastnem interesu na to, da prejema od pavšalistrov enako odškodnino za dobavljeno enoto struje, kakor plačajo drugi konsumenti. Trošarina se more zadostno točno izračunati po ideelnih kWh, to je po kvocijentu pavšalne odškodnine in normalne cene struje za dotično kategorijo.

Menim, da je to vprašanje zadosti pojasnjeno in da je dokazana upravičenost našega predloga: da se pri malih konsumentih pavšalistrov računa trošarina od ideelnih kWh-ur, to je od kvocijenta pavšalnega plačila in normalne cene kWh ure za dotično kategorijo struje.

(Konec prih.)

Priloga se

GREGORC & Ko.
LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzjavi: GREGORC

Zahtevajte specialne ponudbe!

Iz naših organizacij

ZDRUŽENJE TRGOVCEV V PTUJU

V okviru Zdrženja se je v letošnjem letu osnoval odbor za splošno in strokovno izobrazbo trgovskega in obrtniškega naročaja.

Odbor, kateremu predseduje zelo agilni član uprave Zdrženja in zbornični član Milko Senčar, prireja v pisarniških prostorih Zdrženja po strokah strokovna, znanstvena in higienska predavanja. Prvo predavanje, ki je bilo v tej zimski sezoni, se je vršilo v soboto, dne 5. novembra. Predaval je mestni fizik dr. Vrečko o obrtni higieni. Zelo poučnega in zanimivega predavanja so se udeležili v lepem številu trgovski nameščenci, kakor tudi trgovci sami.

NA ANONIMNE OVADBE SE POSTENJAKI NE OZIRAJO.

»Več trgovcev v Sav. dolini«. Tako se glasi podpis nekega anonimnega pisma, poslanega priporočeno na naslov »Gremij trgovcev v Celju«, kjer se obravnava denunciacija, naperjena proti neki osebi trgovskega poklica.

Uprava združenja trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah v Celju opozarja dotične »trgovce«, da je anonimno ovadništvo nečastno ravnanje in da grede vsa pisma z anonimnimi dopisniki tja, kamor spadajo — v koš. Uprava združenja podčrtava prednje opozorilo, ker so slučajni anonimnega ovadništva prav pogosti. Svetuje vsem onim, ki se poslužujejo anonimnega dopisovanja, naj raje to opuste, ker s tem ne opravijo ničesar. Če se primeri komurkoli kakšna krivica, ali kakor snakoli škoda, žalitev, ali kaj sličnega, četudi povsem lokalnega ali celo zasebnega značaja, naj se vsakdo obrne na upravo združenja, toda s polnim imenom, da prejme vse potrebne informacije. Toliko v vednost in ravnanje. Uprava.

OBRTNIŠKI TEČAJI ZA NEMŠČINO

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi za obrtnike in pomočnike tečaj za nemščino, ki se bo vršil v Ljubljani ob večernih urah vsak teden dvakrat. Tečaj bo samo za one, ki so že dovršili začetniški tečaj ali že obiskovali nadaljevalni tečaj v prejšnjem letu. Sprejemajo se seveda v prvi vrsti mojstri. Pristojbina znaša 10 Din mesečno, vendar pa bo zbornica revnejše obrtnike in pomočnike oprostila deloma ali v celoti te pristojbine, ako pokažejo uspešen napredek in reden obisk tečaja. Prijavitelj se je do srede 16. novembra t. l. pismeno z dopisnico ter navedbo točnega naslova pri Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani.

OBCNI ZBORI DELNIŠKIH DRUŽB

Kranjska industrijska družba Jesenice-Fužine ima 63. glavno skupščino dne 25. novembra ob 17:30 v prostorih Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. — Občni zbor Gostilničarske pivovarne d. d. Laško pa bo dne 14. decembra v hotelu »Savinja« v Laškem.

Po svetu

Za bana Moravske banovine je imenovan Milan Nikolić, doslej pomočnik šefa Centralnega presbira in bivši veliki župan v Sarajevu. Bivši ban Zivanović, ki se je pred kratkim na avtomobilski vožnji težko ponesrečil, je bil upokojen na lastno prošnjo.

Zakon o občinah je predložil skupščini notranji minister Zika Lazić.

Vranjevački srbski štedionici je dovolil ministrski svet, da se posluži § 5. zakona o zaščiti kmeta.

Nova delniška družba »Narodni magacin«, splošna tekstilna d. d., je bila ustanovljena v Beogradu z osnovno glavnicco 1.000.000 dinarjev.

Fabrike za lak so povišale ceno za 5%, ker se je skupni davek na poslovni promet povečal za 100%.

Madjarsko-jugoslovanska trgovinska zbornica se je ustanovila v Segedinu in so se ob njeni ustanovitvi izrekli odlični madjarski javni delavci za gospodarsko zblizanje med Jugoslavijo in Madjarsko.

Roosevelt, kandidat demokrat. stranke v USA je bil izvoljen z ogromno večino. Od 581 izvoljenih elektorjev je 479 njegovih deklariranih pristašev.

Občinski svet Budapešte je sklenil, da naprosi vladu za uvedbo 40-urnika, ker bi se na ta način moglo na novo namestiti 123 tisoč delavcev.

Fabrika celuloze v Halleinu v Avstriji, s katero delajo tudi naše papirnice, je ustavila delo, vsled česar je 450 delavcev na cesti.

V Avstriji je bilo v oktobru konkurzov 93, prisilnih poravnjav pa 283. Navadno je bila ponudena 85% kvota. Število konkurzov pa je padlo.

Italijanska vlada demantira vest, da bi se Mussolini sestal z generalom Schleicherjem.

Italija je v času od 1. julija do 31. oktobra uvozila 1.018.350 stotov žita, za 118.188 stotov manj ko lani v istem času.

436.095 hl vina je izvozila Italija v prvem polletju v vrednosti 64.60 milijonov lir.

Holandska trgovska zbornica je izvedla anketo, če bi kazalo izvesti belgijsko-holandsko-luksemburško carinsko unijo. Od tisoč odgovorov, kolikor jih je prišlo, je bilo 87 odstotkov za to unijo in samo 13 odstotkov proti.

Češkoslovaško-nemška pogajanja o zamenjavi premoga so se brezuspešno končala in ostane v veljavi stara pogodba.

Češkoslovaška je dovolila Rumuniji uvoz debelih svinj v vrednosti 6,8 milijonov Kč, proti kompenzaciji, da izvezi Češkoslovaška v Rumunijo bombažnega prediva za 11,8 milijonov Kč.

Skoraj 1600 milijonov dinarjev namerava izdati nemška vlada, da vzdrži cene kmetških pridelkov na sedanji višini.

5000 lejski in 100 lejski rumunski bankovci izgube dne 15. decembra veljavo, ker bodo zamenjani z novimi.

Na berlinski borzi so se vsled primeroma ugodnega notranje-političnega položaja (možnost desničarske vlade) dvignili tečajni vrednostnih papirjev za 6 do 8 odstotkov.

Bankovce, ki jih baje ne bo mogoče ponarediti, bo izdala Madjarska. Bankovci bodo po 100 pengov.

Češkoslovaška kupuje žito v sovjetski Rusiji. Samo v Galacu je bilo za Češkoslovaško natovorjeno več ko 100.000 centov pšenice.

Poljska vlada se pogaja z ameriško o odložitvi plačila obresti vojnih posojil, ki zapadejo dne 15. decembra t. l. Amortizacija teh posojil je bila že preje odložena.

Vsled komunističnih hujškarij je izbruhnila v rusiko-oslavanskem premogokopnem revirju delna stavka.

Število brezposelnih v Angliji se je v času od 26. sept. do 24. oktobra zvišalo za 111.005. Vseh brezposelnih je sedaj 2 milijona 747.500.

„BUDDHA“
čajne mešanice so najboljše
TEA IMPORT, LJUBLJANA

Telefon 26-26

Večna pot 15

Telefon 26-26

Poučna statistika jugoslovanskih bank

Zagrebska zveza denarnih zavodov je izdala zanimivo in obenem poučno statistiko o jugoslovanskih bankah. Iz te statistike izhaja, da je v vsej Jugoslaviji danes 640 bank. Na 326 kvadratnih kilometrov pride že ena banka in na vsakih 21.000 prebivalcev, kar je mnogo preveč. Veliko bolje bi bilo, da bi imeli manj bank, a da bi bile te zato bolj močne. Vsled prevelikega števila bank se silno povečujejo režijski stroški in bančno poslovanje je zato predrago. Preveliko število bank pa je škodljivo še v drugem pogledu. Če bi se združile manjše banke enega ozemlja v eno veliko banko, potem bi ta razpolagala s tako velikimi sredstvi, da bi mogla financirati našo industrijo tudi za velika dela. Tako pa vrše te male banke, zlati podeželske, posle, ki spadajo prav za prav v delokrog zadrug in bi jih te opravljale tudi mnogo cenejše.

Statistika zagrebških denarnih zavodov pa znova dokazuje, da je v Sloveniji banкарство najbolje organizirano v državi. Kakor v združništvu, tako so tudi glede bank Slovenci glede notranje organizacije na prvem mestu. V Sloveniji je namreč število bank najnižje in vse se nahajajo samo v štirih mestih.

Število bank se porazdeli na posamezne banovine tako-le: V Dunavski banovini je 173 bank, v Moravski 92, v Savski 84, v Drinski 69, v Vardarski 51, v Zetski 33, v Vrbaski 22, v Primorski 12 in v Dravski 11. Beograd z Zemunom in Pančevom ima 63 bank, Zagreb pa 30.

Vse jugoslovanske banke imajo lastnega kapitala nad 2.109 milijonov Din. Seveda pa nimajo vse banke enako veliko kapitala, temveč je med posameznimi naravnost ogromna razlika. Tako ima največ lastnega kapitala Jugoslovanska združena banka v Zagrebu, namreč 185 milijonov Din, dočim ima najmanj kapitala Šarlevilska hranilnica, d. d., ki ima samo 6.250 Din kapitala.

Banke v posameznih banovinah imajo ta

lastna sredstva: v Dravski banovini (vse številke v milijonih Din) 88.2 (rezerve 39.1) — v Savski 54.9 (27.1) — v Primorski 21.8 (10.8) — v Zetski 52.4 (19.4) — v Drinski 219.4 (81.0) — v Donavski 182.4 (64.6) — v Moravski 116.3 (51.8) — v Vardarski 130.2 (12.2) — v Vrbaski 28.1 (9.7) — v Beogradu s Pančevom in Zemunom 641.8 (230.5) — v Zagrebu 573.9 (238.6). Skupno z rezervnimi fondi razpolagajo vse jugoslovanske banke z 2895 milijoni lastnih sredstev. Ker pa nekatere banke še niso sestavile svojih bilanc, se more reči, da razpolagajo vse jugoslovanske banke z 3 milijardami lastnih sredstev.

Vse vloge v jugoslovanskih bankah, torej tuja sredstva, znašajo 8.876 milijonov Din. Skupno torej razpolagajo jugoslovanske banke z 11.771 milijoni lastnih in tujih sredstev. Iz bilanc vseh bank se vidi, da je od tega denarja naloženo v devize in tuje valute 933 milijonov, v vrednostne papirje 1.112, v menične kredite 4.570, v druga posojila 8.112 in v nepremičnine 840 milijonov dinarjev. Banke pa so dolžne 3.640 milijonov Din.

Dobiček bank je precejšen in je znašal v letu 1929 287, v letu 1930 268, l. 1931 178 milijonov Din. Kakor se vidi, je gospodarska kriza banke močno zadela. Primeroma pa nimajo največji dobiček velike banke, temveč procentno dajejo najvišjo dividendo majhne in najmanjše banke. Tako je najmanjša banka Šarlevilska izplačala 32% dividende, Ljudska banka v Sv. Hubertu pa je pri osnovnem kapitalu od 10.000 Din izplačala 16.682 Din dividende ali nad 160%.

Največje bančno središče je v Zagrebu, pa čeprav ima Beograd več bank in čeprav imajo beograjske banke tudi več lastnega kapitala. Toda Zagreb ima skoraj polovico vseh vlog, namreč nad 4.117 milijonov, dočim znašajo vloge v vseh beograjskih denarnih zavodih le 850.5 milijonov Din.

kočega tedna v 7% Blairu. Baš omenjenega dne je notiralo povpraševanje po 7% inv. posojilu (iz leta 1921) že po višjem tečaju, t. j. Din 50— za komad, po 8% Blairu 38— in po Vojni škodi 175 dinarjev, medtem ko je bil ta papir nujen po Din 180— za komad. Nadaljnje notice so bile za 8% Blair, dne 3. in 4. t. m. 38.—, 36.— (blago) in za 7% Blair 32.—, 31.— (tudi blago), za blago 2½% drž. rente za vojno škodo pa Din 185.— (v četrtek) in najvišje v tem tednu, t. j. Din 190.— na večerajšnjem borznem sestanku.

Iz pregleda (tečajnic) efektnega tržišča tekom meseca oktobra (1932) je razvidno, da so bili na tujakšnji borzi doseženi naslednji najvišji oziroma najnižji ponudbeni tečaji:

Vojna škoda Din 200.— (13. X.), Dinarjev 175.— (8. X.).

8% Blair 46.— (3. okt.), 38.— (30. okt.).

7% Blair 42.— (3. okt.), 33.— (31. okt.).

Izmed industrijskih papirjev je beležila edinole Tvoronica za dušik Ruše d. d. in sicer od 31. m. m. do 4. t. m. nespremenjeno, t. j. po Din 125.— za denar.

Obiščite automatični bulet D A J - D A M

Lesno tržišče

Tendenco nespremenjeno slaba.

Zaključkov ni bilo.

Vsled uvedbe kliringa med Jugoslavijo in Italijo je nastopil popoln zastoj v lesni trgovini, kar je radi vladajoče denarne krize popolnoma razumljivo.

Glavni vir dohodkov v Sloveniji je bil izvoz lesa in le če se je oddal les proti plačilu v doglednem času, je prišel denar med naše ljudstvo. Sedaj pa na eni strani naši manjši producenti ne razumejo kliringa in prometa, na drugi strani pa se s 15% izplačilom, ki se lahko takoj dobi, ne krijejo niti stroški prevoza, kaj šele stroški produkcije. A tudi v splošnem še ni znano kdaj pride posameznik do fiktivnega inkasa potom omenjenega prometa. Kajti tudi italijanski uvozniki lesa si glede tega niso na jasnem in se pritožujejo, da samo iz navedenega razloga ne morejo priti do blaga, ker so jim naši dobavitelji stornirali pogodbe.

Pri nas je seveda blaga zadosti in tudi odjem bi bil zelo dovoljen, ako ne bi prišle vmes te nepredvidene plačilne težkoče. Vkljub vsemu pa upamo, da bo denarni promet z Italijo funkcioniral in da se naše lesne industrije poživijo, ker je povpraševanje res zelo veliko.

Tečaj 9. novembra 1932	Povpraševanje in	Ponudbe
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold	2311.79	2323.15
Berlin 100 M	1361.80	1372.60
Bruselj 100 belg	799.41	803.35
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr	1108.35	1113.85
London 1 funt	189.80	191.40
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5730.47	5758.73
Pariz 100 fr.	225.77	226.89
Praga 100 kron	170.45	171.31
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	293.79	296.19

KLIŠARJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše
KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posobno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenco še vedno čvrsta; promet Din 623.887.37.

V ožgled le štirih borznih sestankov in radi zmanjšane privatne ponudbe je zaključil pretečeni teden na ljubljanski borzi z znatno manjšim deviznim prometom kakor predzadnji teden (1.382.115.06 dinarjev). Kajti Narodna banka je dala za več ko 160.000 Din deviz na razpolago in sicer največ Londona (95.000 Din), doka manje Curiha (31.000 Din) in Newyorka (30.000 Din) ter malenkost Amsterdama (za 6000 Din). Izmed zaključkov v privatnem blagu so bili največji v devizi Newyork (238.000 Din) in Wien (145.000 Din), dočim je bilo zaključeno znatno manje Curiha (za 19.000 Din), Londona za (Din 27.000), a Pariza, Trsta ter Berlina po enajst tisoč dinarjev. Skupni promet v privatnih deviznih zaključkih znaša 461.000 dinarjev, t. j. nad 720.000 tisoč dinarjev manj nego v predzadnjem tednu.

Na poedinih borznih sestankih minulega tedna je bil dosežen ta dnevni devizni promet:

Dne 31. oktobra	Din 64.301.96	London
Dne 2. novembra	Din 113.686.42	Wien
Dne 3. novembra	Din 114.656.50	Wien
Dne 4. novembra	Din 331.242.49	Newyork

Totalni devizni promet (valutnega ni bilo) v mesecu oktobru 1932 znaša Dinarjev 4.843.865.46.

V devizni tečajnici prejšnjega tedna je opaziti nadaljnjo čvrsto tečajno tendenco pri vseh devizah, katere beležijo na tukaj-

šnji borzi, izvzemši Curiha in Trsta, ki sta notirala v petek (4. t. m.) ob ponedeljkovih tečajih (z dne 31. oktobra) ter Berlina, ki je edini tekom minulega tedna za 1.11 točke popustil. Tečajni porast ostalih deviz je razviden iz sledeče tečajne tabele od 31. m. m. in od 4. t. m.

Devize	31. oktobra 1932.		4. novembra 1932.	
	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji
Amsterdam	2311.79	2323.15	2312.35	2323.71
Berlin	1363.47	1374.27	1362.38	1373.16
Bruselj	799.41	803.35	799.96	803.90
Curih	1108.35	1113.85	1108.35	1113.85
London	188.42	190.02	188.64	190.24
Newyork	5726.31	5754.57	5720.75	5749.01
Pariz	225.77	226.89	225.85	226.97
Praga	170.01	170.87	170.34	171.20
Trst	293.79	296.19	293.79	296.19

Devizi Budimpešta in Dunaj še vedno nista beležili, notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenco nespremenjeno mlačna; tržišče skoro brez zanimanja.

Efektno tržišče še vedno ne kaže nikakega oživljenja, čeprav beleži baš minuli teden nekaj več nominalnih zaključkov. Na ponedeljkovem borznem sestanku je bilo zaključeno 7% inv. posojilo po 46.50 dinarjev, istotako 7% Blair — napram petku 28. m. m. (ko je beležl Din 35.—) — po znatno nižjem tečaju, t. j. 33.—. Iste dva dne je bila zaključena tudi 2½% drž. renta za vojno škodo in sicer tudi po zelo nizkem tečaju Din 175.—. V sredo (dne 2. t. m.) je bil perfektuiran po tečaju Din 33.— poslednji efektni zaključek te-

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Naš pravi domači izdelek!

Denarstvo

KONVERZIJA TUDI FRANC. OBCINSKIH POSOJIL

Po uspešno izvedeni konverziji državnih posojil se pripravljajo francoske občine in departmani, da tudi oni konvertirajo svoje dolgove. Konverzija teh dolgov se bo izvršila tem lažje, ker so razven mesta Pariza skoraj vse občine in departmani najeli posojila po banki Crédit Foncier de France, ki je dovolila do konca leta 1931 za 93 milijarde frankov občinskih in departmanskih posojil. Ker je ta banka tudi že sama izvedla konverzijo svojih premijskih posojil za 6.5 milijard, more tem lažje ugoditi občanom. Prva konverzija se je tudi že izvršila in departman Ain se je dogovoril s Crédit Foncier-om, da se njegova posojila po obrestni meri od 6.8—8% združijo v eno posojilo, ki se bo obrestovalo po 5.35 odstotkov in amortiziralo v 30 letih.

Izplačevanje kuponov Blairovega posojila je pričelo odelenje državnih dolgov in državnega kredita takoj s 1. t. m. V teku 4 dni je bilo na ta naslov izplačanega 6.317.388.63 dinarjev.

Projekt o pomoči poljedelskim bankam je napravila poljska vlada. Projekt hoče pomagati bankam, ki so prišle v težave, in sicer na ta način, da bi jim ali dala država potrebno posojilo ali da bi sama prevzela del glavnice ali pa da bi dala samo svojo garancijo. Načrt se je torej odločil za sanacijo, kakršno je v bistvu že sprejela Nemčija oz. Avstrija.

Brzjaviti:
Krispercoloniale Ljubljana
Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik:
Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Veleprazarna kave. Mlini za dišave

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode

Točna postržba — Ceniki na razpolago
Ustanovljeno leta 1840

Finančno stanje Češkoslovaške

Kakor vse druge države, tako je sedanja gospodarska kriza prav občutno zadela tudi Češkoslovaško. Kljub temu pa prenaša Češkoslovaška od vseh nasledstvenih držav krizo primeroma še najlažje, pa čeprav bi kot industrijska država morala krizo mnogo bolj občutiti ko agrarne države. Samo dokaz dobre gospodarske strukture in dobre finančne uprave je, če je mogla Češkoslovaška premagati vse težave, ki so ji nastale iz silno padlega izvoza. Kako silno se je zunanji trgovinski promet zmanjšal, se vidi najlepše iz dejstva, da se je promet leta 1931 zmanjšal v primeri z onim v letu 1930 za 25%, v primeri s prometom v letu 1929 pa celo za 38%. Kljub temu pa je finančno stanje Češkoslovaške čvrsto in to tako na domačem ko tudi na tujem trgu.

Pred vsem treba omeniti, da tudi največja kriza ni ustavila varčevanja, ki je med češkoslovaškim narodom zelo udomačeno. Kljub krizi so na Češkoslovaškem vlogi celo narasle, kakor se vidi iz naslednjih števil. Na dan 1. maja so znašale vloge v milijonih kron:

	1930	1931	1932
v hranilnicah	18.548	20.288	21.749
v deželnih bankah 1. jul.	1.106	1.305	1.800
v kmet. zadrugah 1. jun.	3.731	4.150	4.266
v kreditnih zavodih	6.355	7.164	7.411

Narastek hranilnih vlog je torej prav znaten.

Drug dokaz za dobro stanje češkoslovaških financ je v statistiki češkoslovaških dolgov. V zadnjih štirih letih se je spremenilo stanje češkoslovaškega dolga v tujini v milijonih kron tako-le:

	1928	1929	1930	1931
javen dolg države	6044	5999	7322	7266
dolg mest in občin	506	497	486	412
skupaj	6550	6496	7808	7678
zasebni dolgovi:				
industrijski in bančni				
dolgoročni	1077	971	1498	1193
kratkoročni	304	656	973	665
bančni računi tujih				
dopisnikov	2776	2472	2008	1178
vsi zasebni dolgovi	4157	4099	4474	3036
vsi dolgovi	10707	10595	12282	10714

Zadolžitev Češkoslovaške je torej narasla le v letu 1930, to pa vsled definitivne ureditve vseh vprašanj, zvezanih s plačili za likvidacijo vojne. To stalno nazadovanje dolgov je najboljši dokaz o dobrem stanju češkoslovaških financ.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Dohodki in izdatki državnih podjetij

v prvi polovici proračunskega leta 1932/33.

Dne 30. septembra je bilo zaključeno prvo polletje proračunskega leta 1932/33. Drž. podjetja so dosegla te dohodke:

	Po proračunu	dejansko	V primeri s proračunom
Državna tiskarna v Beogradu	13,0	14,7	112,81%
Državna tiskarna v Sarajevu	3,6	3,4	94,79%
Uprava državnih monopolov	254,1	231,0	90,93%
Državni posestvi Belje in Topolovac	49,2	obračuna še ni	
Državna fabrika sladkorja na Čukarici	24,9	6,2	24,90%
Uprava državnih železnic	1216,7	975,8	80,20%
Rečna plovba	53,8	38,1	70,75%
Pošte, telegrafi, telefoni	280,0	211,4	75,53%
Poštna hranilnica	34,0	30,0	88,43%
Razredna loterija in žrebčarne	28,4	29,0	102,57%
Drž. hipotekarna banka	25,3	7,4	29,40%
Gozdovi	69,9	25,4	36,35%
Rudniki	167,2	112,5	67,25%
Zdravstvene in socialne ustanove	29,8	22,8	76,75%

Izdatki drž. podjetij.

	Po proračunu	dejansko	V primeri s proračunom
Državna tiskarna v Beogradu	9,5	8,2	86,77%
Državna tiskarna v Sarajevu	2,9	2,2	76,47%
Uprava državnih monopolov	254,1	231,0	90,93%
Državni posestvi Belje in Topolovac	41,0		
Državna fabrika sladkorja na Čukarici	21,3	8,0	37,72%
Uprava državnih železnic	1072,8	1012,6	94,39%
Rečna plovba	53,8	51,4	95,55%
Pošte, telegrafi, telefoni	172,5	146,9	85,18%
Poštna hranilnica	6,9	7,4	106,94%
Razredna loterija in žrebčarne	28,4	29,0	102,07%
Drž. hipotekarna banka	8,1	7,4	91,69%
Gozdovi	35,2	32,3	91,91%
Rudniki	136,2	92,5	67,91%
Zdravstvene in socialne ustanove	29,8	22,8	76,75%
Skupaj	1874,0	1652,4	88,18%

Dobava prodaja

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 6. decembra t. l. ponudbe glede dobave 500 m bakrene žice. — Dne 6. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani ofertna licitacija glede dobave raznega kretniškega in drobnega železnega materiala za gornji ustroj. — (Predmetni oglasi z natančnejši-

mi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja lesa in drv. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 22. novembra t. l. ponudbe glede prodaje lesa in drv. — (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 21. novembra t. l. ponudbe glede dobave 180 komadov električnih žarnic, 60 komadov žilnih in žimnatih

krtač, 100 kg brodarških žeblicev, 6000 komadov krajnikov, 45 kub. metrov jamskega lesa ter glede dobave električnega materiala (žarnice, žica, podložne plošče, kontaktni vijaki itd.).

Prodaja. Dne 14. novembra t. l. se bo vršila pri Glavni carinarnici v Ljubljani javna prodaja raznega blaga (kovinski predmeti, kemični izdelki, igralne karte, galanterijski bakreni izdelki, konfekcija, pločevinasti izdelki, saharin itd.).

Tržna poročila

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. novembra 1932.

Govedina: Volovsko meso I. vrste 8 do 10, II. 6 do 8, kravje meso 5 do 7, vampi 5, pljuča 6, jetra 7, ledvice 8, loj 3 do 6 Din za kg.

Teletina: Telečje meso I. 12, II. 10, jetra 12, pljuča 10 Din za kg.

Svinjina: Prašičje meso I. 16, II. 14, III 12, pljuča 10, jetra 12, glava 8, slanina I. 17, II. 16, na debelo 15, suha slanina 18, mast 18, šunka 18 prekajeno meso I. 18, II. 16, prekaejni parklji 6, prekajena glava 10, jezik 20 Din za kg.

Konjsko meso: 1 kg I. vrste Din 4.—
Klobase: Krakovske in debrecinske 24, hrenovke 26, safalade, posebne in tlačenske 18, polsuhe kranjske 26, suhe kranjske 30, braunšviške 12, salami 60 Din za kg.

Perutnina: Piščanec majhen 11, večji 13, kokoš 20 do 30, petelin 25 do 30, puran 50 do 60, domači zajec, manjši 10, večji 15 Din za kos.

Divjačina: Divji zajec 30 do 35 Din kos, srna 14 Din za kg.

Ribe: 1 kg krapa 12—14 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: Mleko 2 do 2-50, kislá smetana 12 Din za liter, surovo maslo 26, čajno maslo 28 do 32, maslo 24, bohinjki sir 22, trapistovski sir 22, ementalški sir 26, sirček 10 Din za kg, eno jajce 1-25 Din.

Pijača: Staro vino 12 do 14, novo 6 do 8, pivo 10, žganje 25 Din liter.

Kruh: bel kruh 4, polbel 3-50, črn 3 Din za kg, žemlja mala 0-50, velika 1 Din.

Sadje: Luksuzna jabolka 4, ostala jabolka 2 do 3, luksuzne hruške 6, ostale hruške 4 do 5, navaden kostanj 2, orehi 4 do 5, luščeni orehi 20, suhe češplje 8, suhe hruške 8 Din za kg, limona 1-25 Din kos.

Speerijsko blago: Kava Portoriko 68 do 72, Santos 52, Rio 44, pražena kava I. 92 II. 68, III. 52, čaj 100, kristalni beli sladkor 15, sladkor v kockah 17-50, med

18, kavna primes 18, riž I. 9 do 10, II. 7 do 8, III. 4-50 Din za kg, namizno olje 13, olivno olje 19, bučno olje 12 Din liter, vinski kis 4-50, navadni kis 3, petrolej 7, špirit denat. 6-50 Din za liter, sol 2-50, poper, cel 38, poper, mlet 40, paprika 28, paprika, sladka 30, testenine I. vrste 11, II. vrste 7-50, milo 13, karbid 7, sveče 16, kvas 34, marmelada 18—28, soda za pranje 2 Din za kg.

Mlevski izdelki, na drobno: moka št. 00 3-50, št. 0 3-50, št. 2 3-20, št. 4 3, št. 6 2-75, ržena enotna moka 3, pšenični zdrob 3-75, pšenični otrobi 1-20, koruzna moka 1-90, koruzni zdrob 2-60, pšenični otrobi 1-20, koruzna moka 1-90, ajdova moka 4-50, kaša 3, ješprenj 3-80, riž, ovseni 7 Din za kg.

Žito, domače: pšenica 160, rž 140, ječmen 120, oves 140, prosa ni, kuruza 150, ajda 140, fižol 300—400, grah 1000, leča 1000 Din za 100 kg.

Kurivo: premog, črni trboveljski 42, zabukovski 43—45, rjavi 24 za 100 kg, 1 m³ drv, trdih 75, 100 kg drv, trdih 24, 100 kg drv, mehkih 20 Din.

Krma: seno, sladko 75, polsladko 70, kislega 65, slama 45 Din za 100 kg, prešana slama stane 8 Din več.

Zelenjava in gobe: endivija 6, zelje, pozno 1-25, zelje, kisló 4, ohrovt 2, karfiola 10 Din za kg, koleraba 0-50, koleraba podzemlj. 0-50 Din za komad, špinača, kroznik 1-50 Din, čebula 3, česen 6, krompir 1-25, repa, kislá 2-50 Din za kg, jurčkov, kroznik 3 Din, grozdje 3—4 Din za kg.

*

DUNAJSKI ŽIVINSKI SEJEM

Na dunajski sejem z dne 7. XI. je bilo prigianih 2224 glav goveje živine, od katere je bilo 179 glav iz Jugoslavije. Cene so bile te: najboljši voli od 1-85 do 1-90 šilinga (skoraj 16 Din), I. vrste po 1-55 do 1-70, II. od 1-15—1-45, III. od 0-85 do 0-95; krave I. od 1—1-20, II. od 0-80—0-90; biki po 0-80—1-20, klavna živina po 0-50—0-75 šilinga za kg žive teže. Najboljši voli so se zopet podražili in sicer za 5—10 grošev, druga živina pa po 5 grošev od kg. Cene bikom in klavni živini so ostale neizpremenjene.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama.

Petek, 11. novembra: Zaprtó. (Generalka).
Sobota, dne 12. novembra: Celjski grofje.
Dijaška predstava po znižanih cenah. Izven. Začetek ob 20.

Nedelja, dne 13. novembra: Sree igračk.
Mladinska predstava. Premiera. Začetek ob 15.

Opera.

Četrtek, 10. novembra: Fra Diavolo. Red A.
Petek, 11. novembra: Erika. Proslava 25-letnice umetniškega udejstvovanja Bojana Pečka.

Sobota, dne 12. novembra: Hlapec Jernej. Red C.

Nedelja, dne 13. novembra: Erika. Znižane cene. Izven. Začetek ob 15.

Nedelja, dne 13. novembra: Seviljski brivec. Gostuje Boris Popov. Izven. Začetek ob 20.

Opozorjamo na prvo mladinsko predstavo, ki bo v nedeljo popoldne. Vprizori se Golieva izvirna igra: Sree igračk.

*

Mariborsko gledališče.

Začetek ob 20.

Sobota, 12. novembra: Gospa ministrovka. Premiera. Red C.

Celjsko gledališče.

Začetek ob 20.

Petek, 11. novembra: Celjski grofje. Gostovanje mariborskega gledališča.

VELETRGOVINA

kolonijalne in
špecerijske
robe

Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, tabele, naročilnice, plakate, lepake, cenike, vizitke itd. Vse tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Gregorčičeva 23

Račun poštne hranilnice št. 13.108. Telefon 25-52

Lastna knjigoveznica

